

Sygn. akt **III AUa 1947/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot

Sędziowie: SSA Marta Sawińska (spr.)

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans

Protokolant: insp.ds.biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2015 r. w Poznaniu

sprawy **I. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy

na skutek apelacji I. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 18 marca 2014 r. sygn. akt IV U 2143/13

oddala apelację.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Marta Sawińska
-------------------------------------	-----------------------	--------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22.04.2013 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczyni **I. M.** prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy. W uzasadnieniu podał, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 2.04.2013 r. orzekła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawczyni wniosła o uchylenie przedmiotowej decyzji i rozstrzygnięcie, co do istoty sprawy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania z przyczyn wskazanych w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 18 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Wnioskodawczyni I. M. w dniu 13.01.1992 r. uległa wypadkowi w drodze do pracy. Była uprawniona do renty w związku z tym wypadkiem w okresie od 06.07.1993r. do 31.03.2001r., a do renty z ogólnego stanu zdrowia w okresie od 01.04.2001r. do 31.03.2003r.

Prawomocną decyzją z dnia 20.11.2008r. pozwany odmówił I. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy ustalając, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Decyzja ta podlegała weryfikacji na drodze sądowej w sprawie IV U 976/09 Sądu Okręgowego w Zielonej Górze.

Wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty w związku z wypadkiem w drodze do pracy wnioskodawczyni złożyła pozwanemu w dniu 14.02.2013 r.

Orzeczeniem z dnia 2.04.2013 r. Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolny pracy. W uzasadnieniu ustaleń orzeczniczych wskazano, że przebyty uraz głowy aktualnie nie daje ubytków neurologicznych. Funkcja narządu ruchu pozostaje bez upośledzenia, bez zaburzeń równowagi.

Aktualnie u wnioskodawczyni rozpoznaje się stan po wygojonym złamaniu miednicy, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z wielopoziomową dyskopatią, stan po urazie głowy w 1992 r., organiczną chwiejność afektywną. Nie stwierdza się takiego upośledzenia funkcji narządu ruchu, czy też takiego uszkodzenia układu nerwowego, które czyniłoby wnioskodawczynię niezdolną do pracy zgodnie z jej kwalifikacjami. Stwierdzone odchylenia w badaniu TK głowy (zmiany bliznowato – malacyjne u podstawy prawego płata skroniowego) i w badaniu EEG (zmiany napadowe w przednich okolicach), nie upośledzają funkcji intelektualnych w stopniu uniemożliwiającym pracę zarobkową. Organiczne zaburzenia osobowości skutkują objawami chorobowymi o nieznacznym stopniu nasilenia. Wnioskodawczyni nie wymaga nawet ambulatoryjnego leczenia psychiatrycznego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie okazało się bezzasadne.

Jako podstawy prawne rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy przywołał art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.), w zw. z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144, ze zm.).

Sąd Okręgowy stwierdził, że oparł swoje rozstrzygnięcie na opinii powołanych w sprawie biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach adekwatnych do zgłaszanych przez odwołującą schorzeń, którzy jednoznacznie stwierdzili, że występujące u I. M. schorzenia nie powodują jej niezdolności do pracy. Tym samym Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanki koniecznej dla przyznania prawa do dochodzonego świadczenia w postaci niezdolności do pracy.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła osobiście odwołująca I. M.. W treści apelacji odwołująca wskazała na występujące u niej objawy chorobowe, które w jej ocenie sprawiają, iż jest ona niezdolna do pracy.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i zobowiązanie organu rentowego do przyznania jej prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy.

W piśmie uzupełniającym, złożonym w imieniu odwołującej przez profesjonalnego pełnomocnika, wniesiono o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego oraz uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

W piśmie tym wnioskowano także o przeprowadzenie dowodu z załączonych wyników badań i opinii lekarskich na okoliczność stanu zdrowia odwołującej, w szczególności jego znacznego pogorszenia w ostatnim czasie, a dodatkowo na okoliczność istnienia związku pomiędzy obecnym stanem zdrowia a wypadkiem komunikacyjnym, którego uczestnikiem była odwołująca w roku 1992.

Apelujący wniósł o zasądzenie od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesiona apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Należy w całości zgodzić się z przedstawioną przez Sąd Okręgowy argumentacją prawną, jak i z ustalonym w sprawie stanem faktycznym będącym podstawą do wydania zaskarżonego wyroku.

Sąd I instancji prawidłowo i wyczerpująco przeprowadził postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz do dokonanej przez ten Sąd oceny zgromadzonego materiału dowodowego, przyjmując je za własne, bez konieczności ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. akt I PKN 339/98, OSNAPiUS 1998/24/776, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2000 r., sygn. akt I CKN 356/98, Lex nr 50863).

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny podkreśla, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń zarówno roszczenia ubezpieczonego, jak i możliwości rozstrzygnięć sądu ograniczone są kontrolnym charakterem postępowania, które sprowadza się do badania prawidłowości lub zasadności decyzji wydanej przez organ rentowy. Zatem dokonanie oceny zapadłej decyzji odbywać się może tylko w odniesieniu do stanu faktycznego istniejącego w dacie jej wydania. Tym samym postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2007 r., I UZP 1/07, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 323).

W przedmiotowej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy decyzją z dnia 22 kwietnia 2013 r. stwierdzając, że odwołująca jest zdolna do pracy. Wskazać należy, że z tego tytułu odwołująca pobierała świadczenie rentowe w zamkniętym okresie czasu od 06.07.1993 r. do 31.03.2001 r. i w późniejszym czasie z tego tytułu odwołująca świadczenia rentowego nie otrzymywała.

Istota sporu sprowadzała się do oceny stanu zdrowia odwołującej w chwili wydania decyzji organu rentowego, tj. w dniu 22.04.2013 r. Rolą Sądu, zarówno orzekającego w I instancji, jak i Sądu odwoławczego, było ustalenie czy w chwili wydawania zaskarżonej decyzji organ rentowy miał podstawy do odmowy odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Zatem badany w sprawie był stan zdrowia odwołującej, jej zdolność, bądź niezdolność do pracy istniejąca w chwili wydania zaskarżonej decyzji.

W celu oceny zdolności odwołującej do pracy Sąd Okręgowy – nie mając wiadomości specjalnych - zasadnie powołał zespół biegłych o specjalnościach adekwatnych do zgłaszanych przez nią schorzeń, bowiem w zakresie oceny niezdolności, bądź zdolności danej osoby do pracy Sąd nie może oceny tej dokonać samodzielnie. Powyższe wynika z orzecznictwa i doktryny, które wskazuje, że Sąd orzekając o niezdolności do pracy, nie może opierać się jedynie na własnej wiedzy oraz doświadczeniu i w zakresie ustalenia niezdolności jest zobowiązany przeprowadzić dowód z opinii biegłego z zakresu właściwej dla danej sprawy specjalności medycznej (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2009 r., II UK 106/09, Lex nr 558589). W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji tym samym

uczynił przedmiotem dowodu fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), nie ograniczał stron w możliwości składania wniosków dowodowych, a dla wyjaśnienia istoty sprawy przeprowadził postępowanie dowodowe uwzględniając wszystkie powołane dowody. W sędziowskiej ocenie materiału dowodowego Sąd Apelacyjny nie stwierdza żadnych uchybień, które mogłyby stanowić podstawę apelacji.

Wskazać należy, że wnioski zawarte w opiniach powołanych biegłych sądowych są jednoznaczne. Biegli stwierdzili, iż schorzenia odwołującej I. M. nie powodują u niej niezdolności do pracy. Biegły sądowy z dziedziny psychologii oraz biegły sądowy z dziedziny psychiatrii wskazali, że po przeprowadzeniu badania psychiatryczno – psychologicznego oraz w oparciu o analizę dokumentacji medycznej nie stwierdzili u odwołującej objawów psychozy ani upośledzenia umysłowego. Ze względu na stan psychiczny w ocenie biegłych odwołująca I. M. jest zdolna do pracy zarobkowej, nadto nie wymaga ambulatoryjnego leczenia psychiatrycznego. Biegły specjalista ortopedii, chirurgii urazowej i rehabilitacji oraz biegły specjalista neurologii i rehabilitacji medycznej w opinii na temat stanu zdrowia odwołującej, również jednoznacznie stwierdzili, że wnioskodawczyni z powodu schorzeń neurologicznych i ortopedycznych nie jest niezdolna do pracy. Biegli nie stwierdzili upośledzenia funkcji narządu ruchu, czy też uszkodzenia układu nerwowego, które czyniłoby wnioskodawczynię niezdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Sąd Apelacyjny nie miał żadnych podstaw do kwestionowania wniosków zawartych w przedmiotowych opiniach i nowe wyniki badań przedstawione przez odwołującą w żaden sposób nie mogą wpływać na treść dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń w zakresie stanu faktycznego w sprawie. Sąd Apelacyjny podkreśla, że opinia biegłych w postępowaniu przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podlega ocenie na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomem wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (postanowienie Sądu Najwyższego, z dnia 7 listopada 2000r., sygn. I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64). Wytyczne te nie tylko Sąd Apelacyjny, ale i również Sąd I instancji miał na uwadze. Tym samym sam fakt, iż leczący obecnie odwołującą lekarze wskazują, że jej stan zdrowia „nie rokuje pełni wyzdrowienia, schorzenia postępują i stan pogarsza się” nie oznacza, że odwołująca była niezdolna do pracy w czasie wydawania zaskarżonej decyzji. Skoro bowiem niezdolności do pracy – we wskazanym przez Sąd spornym okresie - nie stwierdzili biegli sądowi – specjalnie ku temu powołani, to Sąd nie ma żadnej podstawy do zmiany treści zaskarżonej decyzji. Podkreślić należy, że przedstawione wyniki badań i opinie lekarzy prowadzących zostały sporządzone w roku 2014 i 2015 i jeżeli już, to wskazują one na stan zdrowia odwołującej w dacie ich wydania, a nie na stan zdrowia odwołującej i jej zdolność do pracy w dacie wydania zaskarżonej decyzji, której prawidłowość bada Sąd odwoławczy. Nowe wyniki badań przedstawione przez odwołującą w żaden sposób nie dyskwalifikują konkluzji zawartych w opinii biegłych powołanych przez Sąd I instancji, a co za tym idzie zasadności i zgodności wniosków opinii z rzeczywistym stanem rzeczy. Wydana opinia jest zgodna z zaleceniami Sądu i uwzględnia wskazane przez odwołującą schorzenia i objawy. Nadto nie można pominąć, że opinia została sporządzona w oparciu o bezpośrednie badanie odwołującej oraz z uwzględnieniem okazanej przez nią dokumentacji medycznej, odnoszącej się do okresu wskazanego w decyzji. Dlatego też w ocenie Sądu biegli wydali opinię, która jest przekonująca, obiektywna, logiczna, wewnętrznie spójna i wyczerpująca, zatem mogła stanowić ona podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Pełnomocnik odwołującej w piśmie uzupełniającym apelację w szczególności podkreślał, że nastąpiło istotne pogorszenie stanu zdrowia odwołującej, będące następstwem przebytego wypadku w drodze do pracy. Przedkładając nowe wyniki badań i stanowisko lekarzy prowadzących odwołującą, pełnomocnik I. M. naprowadzał, iż nastąpiło istotne pogorszenie stanu zdrowia odwołującej w trakcie postępowania sądowego. Z uwagi na powyższe apelujący złożył wniosek o uchylenie w trybie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. decyzji organu rentowego oraz wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny wskazuje jednak, że przepis ten znajduje zastosowanie jedynie w ściśle określonych sytuacjach. Przewiduje on wyjątek od zasady kontroli stanu rzeczy istniejącego w dacie wydania decyzji stanowiąc, że możliwe jest uchylenie przez sąd pierwszej instancji zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do rozpoznania organowi rentowemu, jeśli w toku postępowania doszło do ujawnienia się nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do

pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, które powstały po dniu złożenia odwołania od decyzji. Jest to jednocześnie wyjątek od wskazanej powyżej zasady wyrażonej w art. 316 § 1 k.p.c., a nakazującej orzekanie na podstawie stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, gdyż w razie wskazania nowych okoliczności, które powstały po dacie wniesienia odwołania, już nawet sąd pierwszej instancji nie powinien orzekać na ich podstawie, jakby nakazywała norma art. 316 § 1 k.p.c., ale winien on decyzję uchylić i sprawę przekazać organowi rentowemu.

Sąd Apelacyjny podkreśla jednak, że powołany przez apelującego przepis znajduje zastosowanie jedynie na etapie postępowania pierwszo instancyjnego, co oznacza, że Sąd odwoławczy nie jest uprawniony do skorzystania z rozwiązania przewidzianego w art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. Podnoszone przez apelującego nowe okoliczności dotyczące stanu zdrowia odwołującej, wskazujące na pogorszenie się tego stanu na etapie postępowania apelacyjnego, w żadnym razie nie mogą być uznane za podstawę wyrokowania przez Sąd Apelacyjny, albowiem pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonego po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji nie uzasadnia zmiany decyzji organu rentowego. Nowe okoliczności, dotyczące stanu zdrowia, które ujawnią się po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji mogą stanowić jedynie podstawę do złożenia w organie rentowym nowego wniosku o rentę. Istotą obowiązującego wzorca postępowania jest bowiem wyeliminowanie sytuacji, w których ubezpieczony powołuje się na nowe okoliczności dotyczące stanu jego zdrowia, które nie były znane lekarzom organu rentowego ani organowi rentowemu w dacie decyzji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2007 r., I UK 316/06, OSNP 2008 nr 13-14, poz. 199, z dnia 4 lipca 2007 r., II UK 280/06, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 260, z dnia 16 maja 2008 r., I UK 385/07, OSNP 2009 nr 17-18, poz. 240, z dnia 11 maja 2012 r., I UK 411/11, LEX nr 1214553, z dnia 5 czerwca 2013 r., III UK 147/12, Legalis nr 768648).

Z uwagi na powyższe, w przedmiotowej sprawie nowe wyniki badań przedstawione przez odwołującą, wskazujące na pogorszenie się jej stanu zdrowia, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, gdyż powstały po dacie wydania zaskarżonej decyzji i po dacie wyrokowania przez Sąd I instancji. Dokumentacja medyczna sporządzona została bowiem w październiku i listopadzie 2014 roku oraz w czerwcu i lipcu 2015 roku i nie może ona stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku i wcześniejszej decyzji organu rentowego. Jak wskazywano powyżej, Sąd Apelacyjny nie ma podstaw prawnych do uchylenia zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy, tak jak wniesiono w piśmie uzupełniającym apelację odwołującej. Wszelkie zmiany stanu zdrowia odwołującej zaistniałe po dacie wydania zaskarżonej decyzji i po dacie wydania wyroku przez Sąd I instancji, które rzeczywiście wpływałyby na niezdolność odwołującej do pracy i które miałyby związek z przebyłym wypadkiem komunikacyjnym w drodze do pracy, mogą jedynie stanowić podstawę nowego wniosku o dane świadczenie rentowe.

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd Apelacyjny stwierdza, że prawidłowo Sąd I instancji oddalił odwołanie I. M., bowiem z zgromadzonego materiału dowodowego bezspornie wynika, że nie jest ona osobą niezdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Zarzuty podniesione w apelacji nie znalazły żadnego uzasadnienia i nie mogły prowadzić do zmiany bądź uchylenia zaskarżonego wyroku.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację, o czym orzekł sentencji niniejszego wyroku.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Marta Sawińska
-------------------------------------	-----------------------	--------------------